

KLUB SLOVENSKÝCH TURISTOV

SK 831 03 BRATISLAVA 3, ZÁBORSKÉHO 33, IČO: 00688312, DIČ: 2020898935

Tel.: sekretár: +421/2/44454088, hospodár, fax: +421/2/44451141, sekretariát: +421/2/44451121,
e-mail: ustredie@kst.sk, www.kst.sk

č.: 109/2010

vybavuje: Ing. D. Valúch

Bratislava, 19. 7. 2010

Vážený pán
Ing. Pavol M a j k o
riaditeľ Správy TANAP
P.O. Box 21
059 41 Tatranská Štrba 75

Vec: Pripomienky Klubu slovenských turistov k návrhu novej vyhlášky o návštevnom poriadku Tatranského národného parku

Vážený pán riaditeľ,

k návrhu všeobecne záväznej vyhlášky KÚŽP v Prešove o Návštevnom poriadku TANAP, ktorý nám mailom zo dňa 14. 7. 2010 zaslal na pripomienkovanie vedúci odboru strážnej služby Správy TANAP RNDr. Zuskin, má Klub slovenských turistov (KST) viacero zásadných pripomienok, keďže ide o dokument významne sa dotýkajúci jednak aktivít našich členov, ale aj širšej turistickej verejnosti.

Skôr než ich uvedieme konkrétne, dovoľíme si súhrnné konštatovanie skutočnosti, ktorá je pre KST neprijateľná: celé znenie vyhlášky, vrátane príloh, ignoruje existenciu sekcie vysokohorskej turistiky (VhT) KST, jednu z tradičných a veľmi dobre pracujúcich sekcií KST, ktorá rok čo rok kvalifikovane školí cvičiteľov a inštruktorov na základe akreditácie Ministerstva školstva SR, pre samostatný, bezpečný a k prírode národného parku šetrný turistický pohyb vo vysokohorskom prostredí. Namiesto toho vyhláška pracuje s pojmom „turistika vyššej obtiažnosti“ - nie však ako so synonymom nášho chápania VhT, ale len ako turistiky s viac-menej povinným sprievodom horského vodcu.

V našom ponímaní je turistikou vyššej obtiažnosti práve vysokohorská turistika primerane vyškolených a patričnou výstrojou vybavených jednotlivcov a skupín KST, ktorí si vďaka tomu nemusia platiť profesionálneho sprievodcu, čiže turistika zahŕňajúca spektrum športovo-turistických aktivít v diapazóne od pešej turistiky po horolezectvo. Obávame sa, že predkladaný návrh návštevneho poriadku je voči VhT likvidačný, znemožňujúci práve túto formu kvalifikovane a metodicky vedenej turistiky, ktorá v uplynulých desaťročiach umožnila mnohým turistom a turistickým kolektívom pripraviť sa na pohyb v Tatrách, a iných horstvách podobného charakteru, prispela k vyššej bezpečnosti ľudí a určite i k ochrane flóry a fauny TANAPu.

Svojimi pripomienkami smerujeme najmä k tomu, aby vyhláška nevytvárala legislatívny rámec pre diskrimináciu členov KST a niektorých turistických presunov (vysokohorskej, vodáckej a jazdeckej turistiky) a nevylučovala ich aktivity z územia TANAPu.

Konkrétne pripomienky KST k novému návrhu návštevného poriadku TANAP-u

§ 2 základné pojmy

- odsek a

...za návštevníka sa nepovažujú osoby, ktoré sa zdržujú na území národného parku a jeho ochranného pásma za účelom obhospodarovania, kontroly, údržby alebo správy nehnuteľností v ich vlastníctve, správe alebo užívaní a osoby, ktoré vykonávajú činnosti na základe osobitných predpisov

Osobitné predpisy definuje vysvetlivka č.1 nasledovne: „Například zákon NR SR č. 326/2005 Z. z. o lesoch, zákon č. 23/1962 Zb. o poľovníctve v znení neskorších predpisov, zákon č. 139/2002 Z. z. o rybárstve v znení neskorších predpisov, zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme v znení neskorších predpisov, zákon č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchrannej službe v znení neskorších predpisov.

KST navrhuje vypustiť vo vysvetlivke č.1 slovo „Například“ a presne vymenovať, kto sú osoby na ktoré sa nevzťahujú obmedzenia návštevného poriadku. "Například" vytvára priestor pre vstup akýchkoľvek ďalších osôb. Napríklad horských vodcov...

- odsek c

Vo vymenovaní športovej činnosti je spomenutá vysokohorská turistika a nepriamo aj vodná turistika (... najmä pešia a vysokohorská turistika... .plavba na lodiach a iných prostriedkoch), no v ďalšom texte tohto paragrafu vyhlášky chýba ich definícia a nie sú spracované ani prílohy, ktoré by vymedzovali dovoľené trasy.

KST navrhuje doplniť definície vysokohorskej a vodáckej turistiky samostatným písmenom (odsekom) paragrafu 2.

KST ďalej navrhuje doplniť samostatným písmenom (odsekom) paragrafu 2 aj definíciu jazdeckej turistiky. Tento druh turistiky je v súčasnosti už etablovaný aj v KST ako samostatná presunová jednotka. Jazdecká turistika je aj pre nižšie položené časti TANAPu reálnou a rozvíjajúcou sa, pritom i ekologicky šetrnou alternatívou turistiky.

Považujeme za účelové, že sa v texte paragrafu 2 prakticky obchádza definícia pojmu horský vodca. Zmienka je len na jedinom mieste v návrhu - v odporúčaní pre "turistiku vyššej obtiažnosti". Horskí vodcovia teda budú vodiť ľudí len na tých šesť novo sprístupnených vrcholov? Dá sa očakávať, že interpretácia vyhlášky zo strany horských vodcov bude taká, že len oni sú "oprávnené osoby" na pohyb mimo vyznačených chodníkov.

KST dôrazne protestuje, aby vyhláška namiesto ochrany prírody vytvárala podporný rámec pre zárobkovú činnosť skupiny živnostníkov. Horský vodca má byť technickým a metodickým pomocníkom menej skúsených horolezcov, či vysokohorských turistov, a nie sprievodca, ktorý zoberie platiaceho klienta tam, kde to bežnému turistovi legislatíva nedovoľuje. Podľa nášho názoru, **ak niekam môže ísť horský vodca s klientmi, tak z hľadiska ochrany prírody tam rovnako môže ísť doterajší vysokohorský turista,** lenže niekomu vadí, že skúsení vysokohorskí turisti horského vodcu nepotrebujú.

§ 2, odsek k

„...neznačkovánú trasu vyššej turistickej obtiažnosti, absolvovanú spravidla v sprievode horského vodcu“, k čomu je vysvetlivka č.2 – odvolávka na zákon č 455/1991 o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov

KST navrhuje vynechať druhú časť vety, čiže vyškrtnúť slová „absolvovanú spravidla v sprievode horského vodcu“. Dôvod: v uvedenom zákone o živnostenskom podnikaní nie sú formulácie o horských vodcoch zosúladené s textom v návrhu vyhlášky O návštevnom poriadku TANAP. Definícia trasy pre turistiku vyššej obtiažnosti by mala skôr obsahovať nejaké parametre tej obtiažnosti a nie iba sugerovať zdanie, akoby si neznačkovaná trasa automaticky, resp. spravidla a prevažne vyžadovala živnostenskú aktivitu horských vodcov.

§ 3, bod 6

„... v čase od 1. novembra do 15. júna je možné vykonávať pešiu turistiku len po turistických a náučných chodníkoch na ktoré sa nevzťahuje sezónna uzávera“

KST navrhuje skrátenie celoplošnej zimno-jarnej sedem a pol mesiaca trvajúcej uzávery Vysokých Tatier na obdobie štyroch mesiacov od konca zimy do začiatku leta. Súčasná zimná uzávera skôr vyzerá ako ochrana turistu pred ním samým než ako ochrana prírody. November býva často ešte slnečný a bez snehu, počas zimy zasa z hľadiska ochrany prírody uzávera nemá opodstatnenie, ak sú porasty prikryté snehovou pokrývkou. V súlade s tým, že Návštevny poriadok národného parku by mal v prvom rade definovať vzťah návštevník – príroda, a nie suplovať zásady protilavínovej prevencie, **KST navrhuje skrátenie uzávery na jarné obdobie, keď sa rodia kamzíky a vyliezajú svište, napr. od 15.2. do 15.6.**

§ 3, bod 7

Návštevníci národného parku môžu vykonávať pešiu turistiku vyššej obtiažnosti po vymedzených trasách, ktoré sú uvedené v prílohe č. 5, v čase od 16. júna do 15. apríla. Návštevníci vykonávajúci pešiu turistiku vyššej obtiažnosti bez sprievodu horského vodcu sa musia pri kontrole v teréne preukázať horolezeckým výstrojom a znalosťou trasy.

Vyhradené trasy pre turistiku vyššej obtiažnosti:

- *Lomnické sedlo – Lomnický štít (mapová príloha č. 5 a)*
- *Zelené pleso – Baranie sedlo – Baranie rohy – Baranie sedlo – Téryho chata (mapová príloha č. 5 a)*
- *Téryho chata - Ladová priehyba – Ladový štít – Malý Ladový štít – Sedielko (mapová príloha č. 5 a)*
- *Sliezsky dom – Velická próba – Gerlachovský štít – Batizovská próba – Batizovské pleso (mapová príloha č. 5 b)*
- *Batizovské sedlo – Končistá (mapová príloha č. 5 b)*
- *Sedlo Váha – Kohútik – Vysoká a späť (mapová príloha č. 5 b)*

Podmienky využívania:

- *využívanie povolené od 16. júna do 15. apríla*
- *návštevnikom sa odporúča sprievod horského vodcu*
- *návštevníci bez sprievodu horského vodcu sa musia pri kontrole v teréne preukázať horolezeckým výstrojom a znalosťou trasy*

Pozitívne na tomto opatrení je, že radoví turisti sa dostanú na niekoľko ďalších miest, kde doteraz ísť nemohli.

Negatívne je, že do mnohých častí Vysokých Tatier sa dostanú len horolezci, tí majú dovolené vykonávať horolezectvo na celom území TANAPu okrem 11 častí, odkiaľ sú vykázaní aj oni, v zásade sa však môžu pohybovať mimo TZT za účelom nástupu na horolezeckú túru.

Z pohľadu KST ide o diskrimináciu: väčšina vrcholov by takouto úpravou vyhlášky zostala k dispozícii iba horolezcom. Sme toho názoru, že čo treba chrániť, to by malo zostať neprístupné všetkým, kým menej citlivé lokality by zasa mali byť prístupné pre všetkých, čo majú potrebné skúsenosti a výstroj. Ak existuje riziko pre ochranu prírody napr. na Pyšnom

štíte, treba ho zakázať aj horolezcom aj turistom, ak tam však vedie normálka, ktorou aj horolezci zostupujú, tak nevidíme dôvod, aby to bolo len pre horolezcov. Ako uvádzame aj na inom mieste nášho stanoviska, sme presvedčení, že **Návštevný poriadok by mal pre TANAP riešiť vzťah ČLOVEK-PRÍRODA a nie deliť ľudí na človek typu A, typu B, typu C, z ktorých niektorí poškodzujú prírodu a iní nie!**

Argument, že turistov je oveľa viac ako horolezcov, neobstojí. Tzv. magistrálových turistov je veľká väčšina a tí si netrúfajú ísť na neznačenú trasu, bez chodníka do skál nepôjdu. Navrhnutá textácia vyhlášky skôr naznačuje, že horolezci chcú Tatry pre seba a úspešne si to „prelobovali“.

KST navrhuje buď zaviesť rovnaký princíp vstupu do vysokohorského prostredia mimo turisticky značených trás (TZT) ako pre horolezcov, tak aj pre turistov vykonávajúcich turistiku vyššej obtiažnosti (vysokohorskú turistiku), alebo zoznam vyhradených trás významne doplniť o ďalšie vrcholy, na ktoré vysokohorskí turisti bežne chodia - napr. Furkotský štít a Hrubý vrch (Triumetal), hrebeň Bášt (Satan), Soliskový hrebeň, Mengusovské štíty, Štrbský štít, Bradavica, Svišťový štít, Široká veža, Kežmarské štíty, Huncovský štít, Kolový štít, Jastrabia veža, Kozí štít, Čierny štít, Pyšný štít, Divá Veža, Gerlachovka zo severu i ďalšie.

Dôvod: zákaz, ktorý sa v praxi nedá ustrážiť (ibaže by na každej z uvedených výstupových trás bol celodenne nasadený strážca) by podľa nášho názoru iba znižoval rešpekt k celej vyhláške. Ľudia budú na uvedené vrcholky chodiť aj ďalej, preto by bolo rozumnejšie radšej zlegalizovať širšie spektrum výstupových trás, než sa snažiť de facto zatvoriť veľkú časť Vysokých Tatier pred zdatnejšími turistami čo majú na viac než magistrálu.

§ 3, bod 15

“Prenocovanie návštevníkov na území národného parku mimo verejných ubytovacích zariadení je zakázané s výnimkou prenocovania horolezcov v neverejnom vysokohorskom táborisku v Bielovodskej doline za účelom vykonania horolezeckej túry“.

Uvedené vyhradenie možnosti bivakovať len pre horolezcov považujeme za diskriminačné.

KST navrhuje zaviesť rovnaký princíp vstupu do vysokohorského táboriska pre horolezcov i pre turistov. Tam, kde Tatrám nevadí bivakovanie horolezcov, tam nebude vadiť ani bivakovanie vysokohorských turistov.

Príloha 4 - sezónne uzávery trás

Vznášame pripomienku k sedem a pol mesačnej dĺžke uzávery (dôvod pripomienky bol popísaný vyššie).

KST navrhuje zredukovať uzáveru na 4 mesiace.

Príloha 12 – masové akcie, hromadné výstupy; bod 1

KST navrhuje zaradiť sem, resp. explicitne vymenovať v prílohe tradičné výstupy. V prvom rade Národný výstup na Kriváň, ale i výstupy na Bystrú, Baranec, Ostrý Roháč a Baníkov, ktoré majú masovú obľubu, dobre zvládnutú organizáciu a predpoklad dlhoročného pokračovania.

Návrh na doplnenie ďalších príloh

Ako už bolo spomenuté v pripomienke k § 2, odsek c, **KST navrhuje doplniť vyhlášku o ďalšie prílohy definujúce druh turistiky a zoznam vyhradených trás:**

- prílohu č. 13 pre vysokohorskú turistiku
- prílohu č. 14 pre vodácku turistiku, kde by mala byť zaradená minimálne možnosť splavovať Belú už od sútoku Tichého a Kôprovského potoka , t.j. od horárne Tichá
- prílohu č. 15 pre jazdeckú turistiku (turistika na koni), vrátane zoznamu vyhradených trás.

Vážený pán riaditeľ, Klub slovenský turistov verí, že pri posudzovaní našich pripomienok objektívne zohľadníte dôvody, ktoré nás k nim viedli a Vaše rozhodnutie premietnuté do nového NP TANAP nebude diskriminovať členov žiadnej turistickej organizácie, teda ani členov KST a bude slúžiť k dobru všetkej turistickej verejnosti.

S úctou

Peter P e r h a l a
predseda KST

Na vedomie:

1. Zsolt Simon, minister pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja SR
2. RNDr. Ján Zuskin, vedúci odboru strážnej služby Správy TANAP